

УДК 336.7

Чуницька І.І.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансових ринків,
Університет державної фіскальної служби України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

У статті визначено та обґрунтовано складові концептуального базису забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку. Обґрунтовано, що складовими концептуального базису є сукупність передумов, завдань, принципів і функцій. Досліджено глобальні тенденції розвитку фінансових ринків та потенціал їх впливу на інфраструктуру вітчизняного фінансового ринку. Проаналізовано тенденції глобального руху інвестицій. Дано оцінку динаміки угод злиття і поглинання у фінансовому секторі. Проаналізовано ризики монополізації фінансового ринку та їх вплив на реалізацію інфраструктурного потенціалу фінансового ринку. Обґрунтовано, що небезпека монополії на фінансовому ринку криється передусім у зростанні вартості капіталу, що негативно позначається на розвитку фінансового сектору економіки та гальмує вихід із кризи. Тенденції глобалізації та монополізації сприяють формуванню фінансових центрів, які сприяють зменшенню витрат на здійснення фінансових операцій.

Ключові слова: інфраструктурний потенціал, фінансовий ринок, глобалізація, інвестиції, фінансові центри.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ РЕАЛИЗАЦИИ ИНФРАСТРУКТУРНОГО ПОТЕНЦИАЛА ФИНАНСОВОГО РЫНКА

Чуницкая И.И.

В статье определены и обоснованы составляющие концептуального базиса обеспечения реализации инфраструктурного потенциала финансового рынка. Обосновано, что составляющими концептуального базиса являются совокупность предпосылок, заданий, принципов и функций. Исследованы глобальные тенденции развития финансовых рынков и потенциал их влияния на инфраструктуру отечественного финансового рынка. Проанализированы тенденции глобального движения инвестиций. Дана оценка динамики соглашений слияния и поглощения в финансовом секторе. Проанализированы риски монополизации финансового рынка и их влияние на реализацию инфраструктурного потенциала финансового рынка. Обосновано, что угроза монополии на финансовом рынке кроется прежде всего в росте стоимости капитала, что отрицательно сказывается на развитии финансового сектора экономики и тормозит выход из кризиса. Тенденции глобализации и монополизации способствуют формированию финансовых центров, которые способствуют уменьшению затрат на осуществление финансовых операций.

Ключевые слова: инфраструктурный потенциал, финансовый рынок, глобализация, инвестиции, финансовые центры.

CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR THE IMPLEMENTATION OF FINANCIAL MARKET INFRASTRUCTURAL CAPACITY

Chunitskaya I.

Components ensuring realization of the financial market infrastructure conceptual basis capacities are defined and substantiated in the article. It was substantiated that the components of a conceptual basis is a set of prerequisites, objectives, principles and functions. Global trends of development of financial markets and their potential impact on the domestic financial market infrastructure are investigated. The trends of global investment are analyzed. The estimation of agreements, mergers and acquisitions in the financial sector are done. Financial monopolization of the market risks and their influence on the implementation of financial market infrastructure capacities are analyzed. It is proved, that the threat of monopoly in the financial market is to increase the cost of capital, which has a negative impact on the development of the financial sector and slowing the exit from the crisis. It was proved that the trends of globalization and monopolization contributed to financial centers that reduce the cost of financial transactions.

Keywords: infrastructure capacity, financial markets, globalization, investments, financial centers.

Постановка проблеми. Сучасний етап забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку тісно пов'язаний із процесами фінансової глобалізації. Глобалізаційні процеси впливають на тенденції розвитку національних фінансових ринків, змінюючи передусім їх інфраструктуру з урахуванням вимог часу, що вимагає вироблення нових підходів до реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем фінансового ринку та його інфраструктури присвячені праці В. Глуценка, С. Сассена, Н. Ухналь, А. Мертенса, І. Школьник та інших науковців.

Постановка завдання. Метою статті є розробка концептуального базису нарощування інфраструктурного потенціалу фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення концептуального базису забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку передбачає, по-перше, визначення основних передумов, принципів і завдань концептуального базу, по-друге, розробку методологічних підходів до оцінки якості концептуального базису забезпечення нарощування і реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку (рис. 1).

Однією з основних передумов, яка визначає особливості формування концептуального базису нарощування і реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку, є активізація процесів глобалізації, інтернаціоналізації та інформатизації. Реалії розвитку фінансового ринку засвідчують, що технічний прогрес нині дає можливість укладати міжнародні угоди в режимі реального часу. З одного боку, це зменшує витрати на укладення та реалізацію таких угод, а з іншого – суттєво підвищує ризик шахрайських операцій. Це вимагає підвищення рівня ефективності функціонування інфраструктури фінансового ринку в частині моніторингу і попередження шахрайських операцій. Незважаючи на поширену думку про те, що сучасні інформаційні технології дають можливість ефективно управляти ризиками, диверсифікувати їх, своєчасно їх уникати, переміщуючись на інші ринки, періодичність та глибина фінансових криз не стали меншими.

Більше того, кожна наступна фінансова криза є глибшою за попередню, а причинами її розвитку часто є саме неефективне управління ризиками, їх ігнорування, можливість приховування реальної ситуації завдяки використанню гібридних фінансових інструментів. Тому до ключових завдань реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку слід віднести підвищення якості регулювання фінансового ринку та попередження шахрайства. Виконання цих завдань забезпечується завдяки дотриманню принципів законності і прозорості. Дотримання принципу законності перед-

Рис. 1. Структуризація концептуального базису нарощування інфраструктурного потенціалу фінансового ринку

Джерело: розроблено автором

бачає подальшу роботу над удосконаленням правового поля здійснення операцій на фінансовому ринку, а виконання принципу прозорості означає мінімізацію інформаційних ризиків завдяки забезпеченню транспарентності інформації про ситуацію на фінансових ринках, результати розвитку фінансових ринків, операції, які здійснюються учасниками фінансового ринку.

Глобалізація фінансових ринків не тільки створює додаткові можливості для провадження нових фінансових послуг, швидкого здійснення фінансових операцій, застосування нових фінансових інструментів, але й породжує новий рівень конкуренції між учасниками фінансового ринку, що може генерувати додаткові ризики монополізації. Міжнародні інвестори й позичальники стоять сьогодні перед вибором між ринками, фінансовими продуктами, валютами, ризиками тощо. Транснаціональні корпорації знаходять на глобальних фінансових ринках нових інвесторів. Активні учасники одержують додатковий огляд ринків, продуктів, потоків капіталу й конкурентної ситуації. Глобальний прес конкуренції також змушує підтримувати темп введення інновацій, зазвичай вищий, ніж на ринку, захищеному національною протекціоністською політикою [1]. Описані процеси є однією з причин боротьби за перерозподіл фінансових потоків, якому програють ті країни, які мають низький ступінь реалізації інфраструктурного потенціалу (табл. 1).

Таблиця 1. Середньорічні темпи приросту прямих закордонних інвестицій (%)

Показники	1981–1995 роки	1996–2000 роки	2001–2005 роки	2006–2010 роки	2011–2015 роки
Розвинені країни	11,7	14,0	14,5	15,0	15,0
Країни, що розвиваються	25,7	26,0	23,0	20,0	18,0
Світ загалом	11,7	15,0	15,5	15,8	15,6

Джерело: розраховано автором за даними UNCTAD, 1997; World Development Report, 1998; World Economic Outlook, September 2000; Мир на рубеже тисячелетий. – М.: Издательский Дом НОВЫЙ ВЕК, 2001; Мировая экономика: прогноз до 2020 года / под ред. А. Дынкина / ИМЭМО РАН. – М.: Магистр, 2007; Перспективы развития мировой экономики: Глобализация и неравенство. – Октябрь 2007. – МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.imf.org.

Як видно з табл. 1, зростання турбулентності глобальної економіки супроводжується зменшенням темпів приросту прямих закордонних інвестицій в країни, що розвиваються і залишається стабільним в розвинені країни. Однією з причин такої ситуації є недостатній розвиток інфраструктури фінансового ринку, що стримує формування і обіг нових фінансових інструментів, обмежує можливості щодо хеджування ризиків.

Ризики монополізації зростають у періоди кризи та депресії, коли багато фінансових установ змушені об'єднуватися з колишніми конкурентами для того, щоб вижити. Так, наприклад, обсяги угод злиття і поглинання у банківському секторі ЄС, хоча і є стабільно великими, порівняно з початком 2000-х років знизилась майже удвічі. Гальмування обсягів угод злиття і поглинання, яке спостерігалось у 2010–2012 роках, частково пояснюється зменшенням участі держави у фінансуванні таких угод [2]. Досить часто мотивом злиття у банківському та страховому секторах виступає можливість отримання додаткового капіталу або поглинання конкурентів. Якщо у першому випадку тенденції поглинання не містять значних загроз у короткостроковій перспективі, то мотивація щодо поглинання конкурентів є одним з чинників монополізації на фінансових ринках. Крім того, зменшенню обсягів операцій злиття-поглинання сприяють новачі у регуляторних системах країн ЄС, які обмежують монополістичні тенденції у фінансовій сфері. Як результат, зменшується і кількість угод злиття та поглинання (рис. 2).

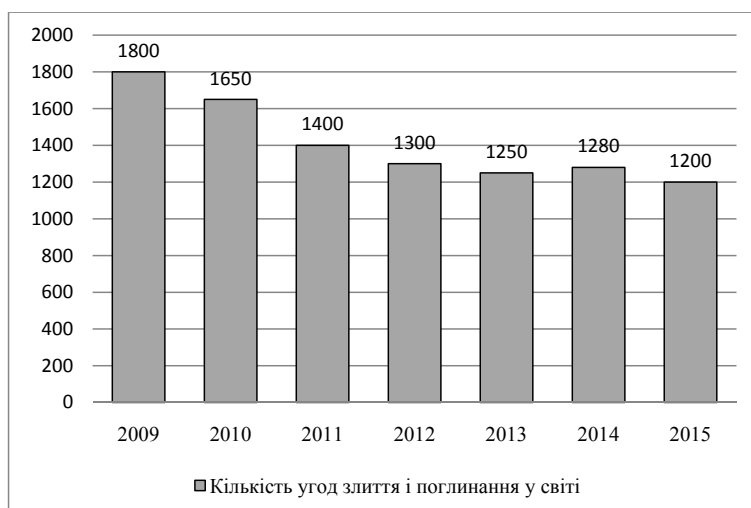

Рис. 2. Кількість угод злиття і поглинання у світовому банківському секторі

Джерело: побудовано автором за даними *Mergers & Acquisitions review financial advisors, First Quarter 2015* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dmi.homsonreuters.com/Content/Files/2Q2015_Global_MandA_Financial_Advisory_Review.pdf.

На українському фінансовому ринку кількість і обсяги таких угод відчутно зменшилися, що пов'язано із погіршенням макроекономічної ситуації в країні та невизначеністю щодо припинення воєнного конфлікту. Серед найбільших угод можна відзначити придбання канадським фінансовим холдингом «Fairfax Financial» 100% страхової компанії «QBE Україна» у «QBE Management» (Ірландія). Щодо банківського сектору, то з понад півсотні банків, в які з початку минулого року було введено тимчасову адміністрацію, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зумів повністю продати лише одну фінансову установу – «Астра Банк». У липні 2015-го р. за 92,1 млн. гривень його на аукціоні придбав американський фонд «NCH», що володіє другим най-

більшим в Україні агрохолдингом із зембанком близько 430 000 га [3]. Слід зазначити, що навіть у цьому випадку єдиною цінністю для покупця була чинна банківська ліцензія.

Невеликі обсяги угод злиття і поглинання на вітчизняному фінансовому ринку не можна однозначно характеризувати позитивно, оскільки через виведення фінансових установ з фінансового ринку за ініціативою регулятора ризик монополізації продовжує зростати. Причому, як свідчить статистична інформація НБУ, на місце фінансових установ, які залишають український ринок, найчастіше приходять російські фінансові установи, поступово витісняючи європейські. Це негативно позначається на розвитку інфраструктурного потенціалу фінансового ринку як внаслідок нижчої мотивації у монополістів підтримувати високу якість послуг за нижчою ціною, так і внаслідок втрати можливості імплементації європейських корпоративних традицій.

Монополістичні тенденції також підкріплюються інтернаціоналізацією бізнесу, що посилює інтеграційні процеси у фінансовій сфері. Небезпека монополії на фінансовому ринку криється передусім у зростанні вартості капіталу, що негативно позначається на розвитку фінансового сектору економіки та гальмує вихід із кризи. З цієї точки зору функціонування інфраструктури фінансового ринку має бути спрямоване також на попередження монополістичних тенденцій та оптимізацію вартості капіталу. Такого ефекту можна досягти завдяки дотриманню принципів послідовності та стабільності, які передбачають поступові, логічні зміни у сфері регулювання фінансових ринків з одночасним врахуванням реакції фінансового ринку та її впливу на макроекономічну ситуацію в країні у перспективі.

Іншим проявом глобалізації є створення міжнародних фінансових центрів, у яких банківські установи формують ядро, навколо якого зосереджуються інші фінансові установи. Як результат, такі центри здатні надавати всі види фінансових послуг та створювати нові фінансові продукти, швидко реагуючи на потреби ринку [4]. Як зауважує Н. Ухналь, така тенденція зумовлена поглибленням інтеграційних процесів наднаціонального рівня, що відображається в глобалізації економічних відносин. Крім того, провідні міжнародні фінансові центри є інформаційно-аналітичними та організаційно-управлінськими комплексами, що володіють значним фінансовим потенціалом. Ключові позиції у міжнародних фінансових центрах належать біржам, національним і міжнародним банкам, а також їхнім філіям, ТНК, інвестиційним і пенсійним фондам, іншим фінансовим інститутам. Важливим елементом міжнародного фінансового центру є компанії, які надають ділові послуги – юридичні, аудиторські, консалтингові, рекламні, бухгалтерські (наприклад, «Ernst and Young Global Limited», «McKinsey», «Boston Consulting Group», «CB Richard Ellis», «Deloitte Touche Tohmatsu»), компанії у сфері медіатехнологій і телекомунікацій. Зростає значення аналітичних центрів, здатних забезпечити проведення міждисциплінарних досліджень, розрахунок міжнародних індексів і рейтингів (наприклад, «Z/YenGroup», «World Federation of Exchanges», «Moody's», «Standard and Poog's») [5, с. 21]. Як результат, більша частина фінансових потоків сконцентрована у найбільших фінансових центрах, які протягом останніх років поступово переміщуються в Азію (табл. 2).

Зважаючи на обсяги китайської економіки, можна припустити, що саме це є однією з причин здобуття Шанхаєм першого місця у рейтингу світових фінансових центрів. Проте високі рейтинги інших фінансових центрів ніяк не пов'язані з розмірами країни (наприклад, Сінгапур чи Люксембург). Стабільно високі позиції цим країнам забезпечують ефективна система регулювання фінансового ринку, сприятлива податкова система для тих, хто здійснює залучення капіталу шляхом торгівлі на ринку цінних паперів, розвинена інфраструктура фінансового ринку, низький рівень корупції та низькі політичні ризики. Фактично низький рівень корупції та політичних ризиків виступають ключовими чинниками у забезпеченні високої ефективності регулювання фінансового ринку.

Ще одним прикладом успішного розвитку фінансового центру можна вважати Дубай. Протягом останніх п'яти років він набув глобального характеру і сконцентрував значну частину тран-

Таблиця 2. Рейтинги топ-10 світових фінансових центрів у 2016 році

Фінансовий центр	Рейтинг
Shanghai	108
Qingdao	92
Dubai	47
Hong Kong	41
Casablanca	35
Singapore	29
Shenzhen	28
Toronto	27
Luxembourg	27
Gibraltar	26

Джерело: [6]

скордонних фінансових потоків країн Близького Сходу і Західної Азії [5]. Уряд ОАЕ проводив цілеспрямовану політику щодо створення максимально сприятливого бізнес-середовища для нерезидентів, в результаті чого було створено офшорну юрисдикцію, яка щороку приваблює значні обсяги фінансових потоків. Однак створенню офшору передувала розбудова фінансової інфраструктури – створення фондової і товарної бірж, системи електронних торгів тощо. Слід зазначити, що реалізація інфраструктурного потенціалу фінансового ринку передбачає застосування системного підходу, тобто заходи, спрямовані на удосконалення регулювання, мають відповідати єдиному концептуальному базису. Однобоке застосування окремих інструментів не забезпечить очікуваних результатів реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку (табл. 3).

Таблиця 3. Порівняльний аналіз міжнародних фінансових центрів за якістю регулювання та оподаткування фінансової діяльності

Показники	Нью-Йорк	Лондон	Дубай	Шанхай	Мумбай
Індекс верховенства права, %	90,5	92,9	70,6	39,8	52,6
Індекс якості регулювання, %	86,6	96,2	75,1	42,6	34,0
Індекс легкості ведення бізнесу, місце зі 189 країн	7	8	22	90	142
Індекс захисту інвесторів, місце зі 189 країн	25	4	43	132	7
Індекс оподаткування, місце зі 189 країн	47	16	1	120	156
Загальна податкова ставка, % прибутку	43,8	33,7	14,8	64,6	61,7
Кількість податкових платежів, од.	11	8	4	7	33
Індекс корупції, місце із 175 країн	17	14	25	100	85

Джерело: *The World Bank* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>;
Transparency International [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.transparency.org/country>.

Як видно з даних, представлених в табл. 3, лідерство фінансовим центрам забезпечують перелічені високі індекси верховенства права і якості регулювання, а також сприятливі умови ведення бізнесу. Тобто реалізація інфраструктурного потенціалу фінансового ринку залежить не тільки від заходів, спрямованих на регулювання фінансової сфери, але й від забезпечення макроекономічної рівноваги загалом. Якщо проаналізувати макроекономічну політику країн, які забезпечують лідерство фінансових центрів, то можна відзначити такі спільні риси, як:

- прагнення забезпечити високі гарантії прав власності інвесторам;
- забезпечення стабільності національної валюти;
- сприяння розвитку фінансових інститутів та забезпечення передумов (інфраструктурних, правових, організаційних) для створення і обігу нових фінансових інструментів;

– створення і розвиток нових платформ для здійснення фінансових операцій тощо.

Ряд реформ, які проводяться у країнах із середнім та низьким рівнем розвитку, створюють сприятливий клімат для інвесторів та переливання капіталу між фінансовими ринками. Водночас ризики негативних процесів у фінансовій сфері також підсилюються завдяки глобалізаційним тенденціям. Передусім це позначається на вимогах до регулювання фінансових ринків. На перший погляд вимоги до якості регулювання посилюються, однак в умовах глобалізації технічно важко утримувати якість регулювання на високому рівні. Крім того, процеси консолідації міжнародних ринків висувають нові умови до регуляторних процесів, а саме їх координацію і гармонізацію із регуляторними діями членів інтеграційного об'єднання. Виходячи з цього, концептуальний базис реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку має ґрунтуватися на забезпеченні виконання його ключових функцій, а саме маркетингової, страхової, розподільчої функцій.

Маркетингова функція полягає у забезпеченні сприяння укладання угод з операцій з фінансовими інструментами та зменшення витрат на укладення та виконання таких угод. Реалізація маркетингової функції передбачає розвиток всіх чотирьох складових інфраструктурного потенціалу фінансового ринку. Сам фінансовий інструмент (особливо похідні фінансові інструменти) нерідко є продуктом, який виникає в межах функціональної інфраструктури фінансового ринку. Фінансові посередники досить часто вдаються до створення комбінованих фінансових продуктів, що дає можливість їм продати ті фінансові інструменти, які на перший погляд є непривабливими. Організаційна складова інфраструктури фінансового ринку у виконанні маркетингової функції забезпечує зустріч потенційних продавців та покупців, створює передумови для укладення угод та їх виконання. Технологічні та інформаційна складова забезпечують поширення інформації та швидкий доступ до неї зацікавлених осіб, що дає можливість представити фінансові інструменти потенційним покупцям як привабливі продукти, в які варто вкладати кошти.

Виконання страхової функції передбачає страхування інвесторів від прийняття необґрунтованих рішень, забезпечення управління інфраструктурними ризиками, забезпечення дотримання прав інвесторів та реципієнтів коштів. У забезпеченні виконання цієї функції провідну роль відіграють функціональна та інформаційна складові. Сама функція фінансового посередництва, діяльність якого лежить в основі функціональної складової, передбачає зменшення ризиків інвесторів від не вигідного вкладання коштів як за допомогою інструментів страхування та хеджування, так і за допомогою консалтингових послуг. У цьому контексті інформаційна складова інфраструктурного потенціалу покликана не тільки забезпечити зменшення транзакційних витрат на пошук та перевірку інформації, але й сприяти зменшенню інформаційної асиметрії на фінансовому ринку, що сприятиме зростанню його привабливості для інвесторів.

Реалізація розподільчої функції передбачає сприяння зростанню ролі фінансового ринку у забезпеченні ефективної алокації фінансових ресурсів не тільки в інтересах окремо взятого інвестора, але й в інтересах розвитку національної економіки загалом. Реалізація розподільчої функції передбачає координацію всіх складових інфраструктурного потенціалу фінансового ринку, передусім узгодження ступеня розвитку функціональної та технологічної складових.

Слід зазначити, що глобальні виклики обумовлюють особливі вимоги до розроблення концептуального базису розбудови інфраструктурного забезпечення фінансового ринку. В умовах глобальних шоків реалізація інфраструктурного потенціалу фінансового ринку має передбачати підвищення ступеня опору національних фінансових ринків до впливу зовнішніх екстерналій. Для цього необхідно забезпечити дихотомічну єдність внутрішньої та зовнішньої стійкості фінансових ринків. Внутрішня стійкість забезпечується за рахунок прозорості та відкритості фінансових ринків, що є фундаментом для формування довіри до них з боку інвесторів. Зовнішня стійкість базується на стійкості внутрішній, яка виступає свого роду «подушкою безпеки» у разі

фінансових ризиків. Безперечно, кожна зі складових інфраструктурного потенціалу фінансового ринку має велике значення для забезпечення внутрішньої стійкості фінансового ринку, однак домінуюче місце має посісти складова інформаційна, рівень розвитку і якість якої є одним з головних показників прозорості і відкритості фінансових ринків.

Досліджуючи інфраструктурний потенціал фінансового ринку, важливо враховувати особливості його структурування. Найбільш прийнятним з цієї точки зору є матричний підхід до структуризації фінансового ринку В. Опаріна у взаємозв'язку двох ознак: за формою фінансових ресурсів (ринок грошей і ринок капіталу), за організацією торгівлі (ринок цінних паперів і кредитний ринок). Майже ідентично до цієї проблеми підійшов і О. Мертнес, який подає структурну класифікацію фінансового ринку за двома ознаками: за типом зобов'язань (кредитний ринок і ринок цінних паперів) та згідно з термінами реалізації майнових прав (грошовий ринок і ринок капіталів) [7].

Фінансовий ринок – це фінансовий барометр економіки. Він ефективно працює за низьких темпів інфляції в державі, успішного розвитку економіки, стабільної законодавчої бази, сприятливого політичного клімату та певного балансу інтересів у суспільстві. Ці умови не завжди можливі навіть у відносно економічно розвинутих державах, тому фінансові ринки дуже часто потрясають кризи, що спричиняє ще радикальніший та економічно не завжди виправданий перерозподіл фінансових ресурсів як всередині країни, так і в міждержавних масштабах [8]. Саме від ступеня реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку залежить стійкість фінансової системи до криз. Інфраструктурний потенціал відіграє важливу роль в економічних перетвореннях, що відбуваються в сучасних умовах. Як регулятор грошового обігу центр акумуляції та перерозподілу фінансових ресурсів забезпечує функціонування ефективного механізму стимулювання розвитку інвестиційної, виробничої сфери економіки, системи суспільно-економічних відносин, а також можливість прискореної модернізації національної економіки.

Таблиця 4. Цілі розбудови концептуального базису забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку

Складова потенціалу	Ціль
Функціональна	Страховання інвестора від ризику прийняття невмотивованого інвестиційного рішення; страховання цінового ризику на ринку цінних паперів; сприяння ефективному регулюванню фінансового ринку; забезпечення протистояння глобальним шокам
Організаційна	Зменшення трансакційних витрат на здійснення операцій на фінансовому ринку; забезпечення захисту прав інвесторів; попередження виникнення корупційних ризиків; поступове просування фінансового ринку України у категорію світових фінансових центрів; сприяння ефективному регулюванню фінансового ринку
Технологічна	Сприяння укладенню угод із цінними паперами, підтримання оптимального співвідношення спекулятивних та інвестиційних угод; зменшення витрат щодо операцій купівлі-продажу цінних паперів, інших форм переміщення капіталу; підвищення ліквідності ринку цінних паперів
Інформаційна	Сприяння страхуванню інвестиційних ризиків; прискорення руху ринкової інформації, що забезпечує стабільний обіг фінансових інструментів на РЦП; допомога в управлінні інфраструктурними ризиками; забезпечення швидкого обміну інформації між учасниками фінансових відносин з метою забезпечення протистояння глобальним шокам

Джерело: складено автором

Інфраструктурний потенціал має забезпечувати ефективне і стабільне функціонування фінансового ринку, сприяти встановленню зв'язків між його суб'єктами, фактично утворюючи ядро фінансового ринку. Реалізація інфраструктурного потенціалу сприятиме прискоренню кругообігу капіталу.

Абстрагуючись від специфіки фінансових операцій і структури фінансових послуг, які надають конкретні фінансові організації, можна стверджувати, що фінансові інститути з точки зору економічної теорії здійснюють інституціолізовані функції в рамках фінансового ринку, тобто структурують взаємодії економічних агентів і у такий спосіб сприяють їх ринковій координації [9].

Підсумовуючи викладене, можемо казати, що концептуальний базис забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку у розрізі його складових має бути орієнтований на досягнення таких цілей (табл. 4).

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, в основі концептуального базису забезпечення реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку лежить ідея забезпечення внутрішньої та зовнішньої стійкості в умовах зростання ризику глобальних шоків. Стійкість фінансових ринків ґрунтується на оптимальному розвитку їх інфраструктурного потенціалу, передусім його інформаційної складової, яка найбільше впливає на рівень прозорості та відкритості фінансових ринків. Системний підхід до розроблення концептуального базису, узгодження принципів, завдань, цілей реалізації інфраструктурного потенціалу фінансового ринку сприятиме не тільки забезпеченню стійкості фінансового ринку, але й переміщенню його до класу світових фінансових центрів.

1. Глуценко В. *Финансовые риски в условиях глобализации* / В. Глуценко // *Финансы и кредит*. – 2006. – № 19. – С. 19–25.
2. Page N. *European Financial Services M&A Insight* / N. Page, F. Johansson // PWC. es. Retrieved May 14, 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://kc3.pwc.es/local/es/kc3/publicaciones.nsf/bce3e8a2d2233979c125712900353d8d/00bb99e8aec6544cc125786200357c19/\\$FILE/Sharing%20Deal%20Insight%20Feb%202011_Final.pdf](http://kc3.pwc.es/local/es/kc3/publicaciones.nsf/bce3e8a2d2233979c125712900353d8d/00bb99e8aec6544cc125786200357c19/$FILE/Sharing%20Deal%20Insight%20Feb%202011_Final.pdf).
3. Підсумки 2015 року: ТОП-10 знакових угод року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/nation/1408038-pidsumki-2015-top-10-znakovih-ugod-roku#9>.
4. Sassen S. *Global Financial Centers* / S. Sassen // *Foreign Affairs*. – 1999. – Vol. 78. – № 1. – P. 75–87.
5. Ухналь Н. *Особенности развития международных финансовых центров в условиях глобализации финансовой системы* / Н. Ухналь // *Наукові праці НДФІ*. – 2015. – № 2 (71). – С. 17–32.
6. *Long Finance Reports* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.longfinance.net/publications/long-finance-reports.html>.
7. Мертенс А. *Инвестиции: Курс лекций по современной финансовой теории* / А. Мертенс. – К. : Киев. инвестц. агенство, 1997. – 416 с.
8. Школьник І. *Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку* : [монографія] / І. Школьник. – Суми : ВВП «Мрія-1» ЛТД, УАБС НБУ, 2008.
9. Герасимчук З. *Небанківські інвестиційні інститути: проблеми та перспективи розвитку* / З. Герасимчук, Ю. Подерня-Масюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2009_6_2/7.pdf.

E-mail: ichunitskaya@mail.ru